

Programma Erfgoed Noord-Beveland

Bijeenkomst gemeenteraad

5 juni 2025

Beschermen
Benutten
Beleven

Agenda

- Aanleiding – wat is er al?
- Uitgangspunten
- Aanpak en planning
- Participatie / Faro
- Opbrengst bijeenkomsten, stembussen en Denk Mee
- Voorlopige thema's Programma Erfgoed
- Voorlopige speerpunten voor beleid
- Wat mist u?

Aanleiding

- Er is nog geen integrale beleidsnota voor erfgoed
- Erfgoed is thema in de Omgevingsvisie 2030, uitwerking in een programma is daarin aangekondigd
- Bouwsteen voor het op te stellen nieuwe gemeentelijke Omgevingsplan
- Raadspuntenprogramma 2022-2026
- Motie 24 februari 2022
- Kerkenvisie
- Opdracht december 2024 opstellen erfgoedbeleid

Wat is er al?

- 45 beschermde rijksmonumenten
- Colijnsplaat beschermd dorpsgezicht
- Omgevingsplan met aandacht voor cultuurhistorie
- Verordening adviescommissie omgevingskwaliteit
- Archeologiebeleid 2012 – herijking 2025
- Welstandsnota
- Cultuurnota 2022-2026
- Omgevingsvisie 2030
- Kerkenvisie

Uitgangspunten

- Programma als bedoeld in de Omgevingswet
- Nauwe samenwerking gemeente / Erfgoed Zeeland
- Intensieve en brede participatie – Faro
- Nadruk in het Programma Erfgoed op:
 - Erfgoed in de fysieke leefomgeving (gebouwd erfgoed, landschappelijk erfgoed, historische geografie)
 - Verbindingen leggen met bestaand cultuurbeleid (w.o. roerend erfgoed), archiefbeleid en archeologie
 - Raakvlakken en koppelkansen met o.a. educatie, recreatie & toerisme

Aanpak

- Startnotitie – opdracht – plan van aanpak – participatie- en communicatieplan
- Workshop beleidsmedewerkers 24 maart 2025
- Bijeenkomsten met inwoners, dorpsraden en ondernemersverenigingen
- Bijeenkomsten met erfgoedorganisaties en experts
- Bijeenkomst met monumenteneigenaren
- Themasesie gemeenteraad
- Conceptteksten > terugkoppeling en inspraak

Planning

- April: Participatie door middel van bijeenkomsten, Denk Mee, postbussen in dorpshuizen, reguliere kanalen
- 5 juni: Resultaten participatie presenteren in themaraad
- Juni/augustus: Schrijven aan conceptprogramma
- Augustus: Eerste concept in klankbordgroep en B&W
- September/oktober: Aanpassen eerste concept. Tweede concept naar betrokkenen
- Oktober: 3^e concept via B&W voor wensen en bedenkingen naar de Raad
- November/december: Definitief concept naar B&W en 6 weken ter visie voor iedereen
- December 2025/januari 2026: Programma erfgoed gereed voor vaststelling door B&W

Resultaat/eindproduct

- Een erfgoedprogramma conform de Omgevingswet
- Digitaal (Omgevingswet)
- In gedrukte vorm
- 40 à 50 pagina's > afbeeldingen en foto's
- Aantrekkelijk en leesbaar
- Uitvoeringsprogramma (planning en middelen)

Verdrag van Faro

- Erfgoedparticipatie
- Erfgoed kan meer dan nu een functie hebben voor de samenleving
- Als alle belanghebbenden betrokken zijn, kan erfgoed bron zijn voor ruimtelijke, sociale en economische ontwikkeling
- Mens en samenleving centraal in hun relatie met erfgoed
- Pilot en bijdrage Ministerie O.C.& W. > hoe kan de verbinding tussen gemeente en inwoners/vrijwilligers worden versterkt?
- Participatie(plan) Programma Erfgoed sluit hierop aan

Participatie- en communicatie(plan)

- Doelgroepen: publiek, erfgoedeigenaren, experts, ambtelijke organisatie, andere overheden en belangenorganisaties
- Vormen: brainstormsessies, Denk Mee Noord-Beveland, gesprekken Provincie en buurgemeenten, themasessie gemeenteraad, conceptprogramma terugkoppelen o.m. via Denk Mee
- Middelen: Gele krantje, Denk Mee, postbussen in dorpshuizen, projectpagina website, sociale media gemeente en Erfgoed Zeeland, drukwerk, Peelanders en media-aftap

Wat hebben we gevraagd?

- Ambtelijk
 - Wat heb je met erfgoed? Wat ligt er vast voor jou als medewerker?
 - Wat doen we goed? Wat mis je? Welke prioriteiten?
- Inwoners, dorpsraden, ondernemers, experts
 - Wat is het verhaal/de identiteit/het erfgoed van Noord-Beveland?
 - Welk(e) erfgoed(locaties) spreekt/spreken aan en hoe kunnen die beter benut worden?
 - Welk(e) erfgoed/monumenten wordt/worden bedreigd en wat zijn mogelijke oplossingen daarvoor?
 - Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Welke kansen ziet u? Hoe kunnen we het verhaal van Noord-Beveland beter vertellen?
 - Welke rollen kan de gemeente vervullen en wat kunt u zelf betekenen?
- Monumenteneigenaren
 - Ervaringen informatieverstrekking, vergunningen, subsidies, onderhoud, toezicht en handhaving, relatie gemeente, kansen en bedreigingen, verbeteringen

Opbrengst bijeenkomsten (1)

Het verhaal van Noord-Beveland

- Leven met en de strijd tegen het water (haventjes, coupures, inlagen, enz.)
- Het Noord-Beveland van voor en na de Sint-Felixvloed van 1530 (Romeinen, Nehalennia, verdronken dorpen, inpolderingen, enz.)
- Het eilandgevoel en de dorpen met een eigen identiteit
- Verhalen over het leven van vroeger
- Ambachten (landbouw, visserij, enz.)
- Het uitgestrekte landschap met een bijzondere inpolderingsgeschiedenis en grote boerenbedrijven
- Noord-Beveland is geliefd bij toeristen

Opbrengst bijeenkomsten (2)

Opgehaalde wensen - veel immaterieel

- Het vastleggen van verhalen
- Een gemeentelijke monumentenlijst
- Het digitaal en inhoudelijk verbinden van plekken, routes en informatieborden over de geschiedenis van Noord-Beveland
- Een centraal informatiecentrum over de geschiedenis van Noord-Beveland
- Toekomstperspectief voor boerderijen, kerken, molens en andere vaak onrendabele monumenten
- Een erfgoedplatform met vertegenwoordiging van erfgoedorganisaties, wellicht Bevelandenbreed

Opbrengst bijeenkomsten (3)

Wat doet de gemeente al?

- Wettelijke taken rijksmonumenten
- Bereikbaarheid ambtenaren en bestuurder
- Realiseren historisch centrum
- Archiefbeheer
- Evalueren archeologiebeleid
- Opzetten erfgoedwebsite
- Nieuwe subsidieregeling

Opbrengst bijeenkomsten (4)

Wat kan de gemeente beter doen?

- Loketfunctie rijksmonumenten versterken
- Informatievoorziening richting monumenteigenaren
- Keten vergunningverlening, toezicht en handhaving verbeteren
- Cultuurhistorie meer betrekken bij beleid en uitvoering

Voorlopige hoofdstukindeling

- Het erfgoed van Noord-Beveland - beschrijving
 - Aardkundig, archeologisch, landschappelijk, maritiem, religieus, agrarisch, overig bouwkundig en immaterieel erfgoed
- Wat moet? (Erfgoedwet en Omgevingswet)
- Wat kan? (beleidsvrijheid gemeente)
- Het programma in thema's en speerpunten
- Uitvoeringsprogramma – wat – wanneer – door en met wie – middelen

Het programma in voorlopige thema's

De kracht van erfgoed benutten en beleven

- De keten versterken
- Zorgvuldig omgaan met en vitaal houden van erfgoed
- De kracht van verhalen benutten

De thema's in voorlopige speerpunten

- De keten versterken
 - Erfgoedloket
 - (Informatie)bijeenkomsten voor monumenteneigenaren
 - Kennis, kunde, capaciteit
 - Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- Zorgvuldig omgaan met en vitaal houden van erfgoed
 - Inventariseren en aanwijzen gemeentelijke monumenten
 - Benoemen landschappelijk waardevolle gebieden en elementen
 - Erfgoed meewegen in ruimtelijke procedures/borging in omgevingsbeleid en uitvoering
 - Zoeken naar toekomstperspectief voor onrendabele beschermde monumenten en beeldbepalende panden, zoals boerderijen, kerken, molens

De thema's in voorlopige speerpunten

- De kracht van verhalen benutten
 - Tradities, ambachten, dialect(en), enz.
 - Onderwerpen: Leven met en strijd tegen het water (verdronken dorpen, Nehalennia, maritiem erfgoed, visserij, inpolderingsgeschiedenis), Leven en werken op het platteland (landbouw algemeen, meekrap, suikerbieten).
 - Onderwerpen en verhalen kunnen dorpen en plekken verbinden
 - Middelen: Uitwerken erfgoedlijnen de Bevelanden, routes (ook thematische routes toeristische visie), informatievoorzieningen, digitale informatie, aandacht voor de jaarlijkse erfgoeddagen, zoals Open Monumentendag, molendagen en de archeologiedagen.

A green fishing boat with a white cabin and a tall mast is docked at a wooden pier. The boat has a small flag on its mast and a larger flag on the stern. A person is visible on the deck near the cabin. The pier is made of wooden planks and has several vertical posts. In the background, there is a calm body of water with a small green buoy in the distance. The sky is clear and blue. The foreground shows a paved area with some grass and a concrete curb.

Wat mist u bij de speerpunten?

Vragen ?

